

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia września 2011 r.

**Pan
Arkadiusz Paturej
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Olsztynie**

LOL-4101-08-06/2011, P/11/151

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie („PCPR” lub „Centrum”) kontrolę w zakresie wykorzystania w latach 2009-2010 środków Unii Europejskiej na realizację projektów dotyczących aktywizacji zawodowej bezrobotnych w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, zwanego dalej „PO KL”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 sierpnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez PCPR projektu konkursowego PO KL pn. „Badania osobowościowe szansą dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Nieprawidłowo bowiem, mimo zrealizowania podstawowych celów tego projektu, dokonywano wydatków na jego realizację, m.in. poprzez brak lub nierzetelne szacowanie wartości rynkowej przedmiotu zamówień publicznych, co doprowadziło do niegospodarnego wydatkowania środków finansowych o wartości odpowiadającej ok. 14,0% otrzymanego dofinansowania.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

W okresie objętym kontrolą PCPR realizowało w ramach PO KL dwa projekty (oba w priorytecie VII – Promocja integracji społecznej), na które wydatkowano 1.002,6 tys. zł, w tym 392,3 tys. zł na realizację projektu systemowego pn. „Powiat olsztyński aktywizuje” oraz 610,3 tys. zł na realizację objętego szczegółowym badaniem projektu konkursowego pn. „Badania osobowościowe szansą dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”.

Analiza procesu realizacji ww. projektu konkursowego wykazała, że jego założenia i cel zostały osiągnięte. Zrealizowano bowiem wszystkie zaplanowane badania osób z grupy docelowej, głównie kompetencyjne, w wyniku których zostały opracowane tzw. indywidualne plany działań dla 250 osób, określające program wyjścia ich z tzw. wykluczenia społecznego. Przeprowadzono także kampanię społeczno-informacyjną, której celem było zwiększenie zaangażowania mieszkańców powiatu olsztyńskiego w zakresie inicjatyw związanych z przeciwdziałaniem zjawisku wykluczenia społecznego w ich środowiskach. Centrum osiągnęło także większość z założonych tzw. wskaźników rezultatu. Nie w pełni osiągnięto jedynie zakładany wskaźnik w zakresie doradztwa zawodowego (w 97,2%) oraz nie zorganizowano jednej z dwóch konferencji podsumowujących wyniki projektu.

Należy przy tym podkreślić, iż wszystkie szczegółowe zadania w ramach merytorycznej treści projektu zostały przeprowadzone zgodnie z jego harmonogramem.

Centrum prawidłowo sporządzało i przedkładało Instytucji Pośredniczącej (IP) wnioski o płatność. Dokumenty te przekazywano w terminie określonym w umowie o dofinansowanie i były one zgodne z wymaganym wzorem oraz kompletne. Wnioski o płatność sporządzono na podstawie prawidłowo prowadzonej rachunkowości, z uwzględnieniem postępu rzeczowego w realizacji projektu.

Mimo osiągnięcia wszystkich założonych celów projektu konkursowego, w ocenie NIK, był on realizowany w sposób niegospodarny. Dotyczyło to wydatkowania środków w ramach kampanii społecznej na wydrukowanie i kolportaż ulotek, wydrukowanie plakatów oraz na emisję spotu reklamowego. Za ww. usługi, zlecone firmom zewnętrznym, PCPR zapłaciło łącznie 93.269,00 zł, co mieściło się wprawdzie w przyznanej na ten cel przez IP kwocie (99,4% kwoty zaplanowanej w budżecie), jednak była ona niewspółmiernie wysoka w stosunku do wartości rynkowej tych usług. Z przeprowadzonej przez NIK analizy w tym zakresie wynika bowiem, iż ich łączna wartość (oszacowana według obowiązujących wówczas cen rynkowych) wynosiła faktycznie około 7 tys. zł, tj. ok. 7 % kwoty zapłaconej przez PCPR, zatem kwota niegospodarnie wydatkowanych środków wyniosła ok. 86 tys. zł. I tak:

- na wydrukowanie 34.000 ulotek wydatkowano 40.748,00 zł, natomiast z rozeznania NIK wynika, że usługa ta mogła zostać wykonana za 1.997,85 zł², a więc dwudziestokrotnie taniej,
- na kolportaż ww. ulotek wydatkowano 16.958,00 zł, zaś według cennika Poczty Polskiej usługa ta mogła być wykonana sześciokrotnie taniej, tj. za 2.720,00 zł (z ustaleń kontroli wynika ponadto, że wybrany przez PCPR wykonawca tej usługi ostatecznie i tak zlecił ją Poczcie Polskiej),
- na wydrukowanie 2.000 plakatów wydatkowano 15.921,00 zł, a z rozeznania NIK wynika, że można było to wykonać za 1.240,64 zł³, a więc prawie trzynastokrotnie taniej,
- na czterokrotną emisję 30-sekundowego telewizyjnego spotu reklamowego wydatkowano 19.642,00 zł, a według cennika TVP Olsztyn usługa ta mogła zostać wykonana dwudziestokrotnie taniej, tj. za 976,00 zł. Również i w tym przypadku wybrany przez PCPR wykonawca usługi zlecił ją innemu wykonawcy, który zlecił ją dalej. Ostatecznie zlecenie zrealizowała ww. stacja telewizyjna. Należy przy tym podkreślić, że PCPR dysponowało cennikiem emisji reklam przez TVP Olsztyn już dziewięć miesięcy przed udzieleniem ww. zamówienia, jednak kierownik projektu Aneta Markowska nie skorzystała z otrzymanej oferty gdyż. Z jej wyjaśnienia wynika, że firmy do których wysłała zapytania ofertowe zostały wskazane przez partnera projektu, tj. Inter Prim Sp. z o.o. z Olsztyna.

Jedną z przyczyn powyższych nieprawidłowości był fakt, iż przystępując do udzielania zamówień, wbrew Regulaminowi ZP⁴, nie dokonywano oszacowania ich wartości na podstawie cen rynkowych lecz dostosowywało je do wartości wynikających ze szczegółowego budżetu projektu. W tym kontekście NIK zwraca uwagę, że również sam budżet projektu nie został opracowany rzetelnie. Kalkulacja wydatków w ramach kampanii społecznej została bowiem zlecona ww. partnerowi projektu, specjalizującemu się m.in. w branży promocyjnej i poligraficznej, i nie została zweryfikowana przez PCPR z należytą starannością. Jak wynika z wyjaśnień prezesa zarządu partnerskiej spółki, szacowanie kosztów kampanii społecznej polegało na weryfikacji „czy da się wykonać daną usługę za

² [...] – Nazwy firm podane przypisie usunięto ze względu na tajemnicę ustawowo chronioną na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198, ze zm) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy.

³ [...] – Nazwy firm podane przypisie usunięto ze względu na tajemnicę ustawowo chronioną na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198, ze zm) ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy.

⁴ „Regulamin udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych polskich równowartości kwoty 14.000 euro” wprowadzony zarządzeniem Dyrektora PCPR z dnia 24 marca 2009 r.

przyjętą w projekcie cenę”. Brak weryfikacji powyższych wydatków przez Pana Dyrektora, pełniącego w projekcie funkcję eksperta kluczowego (za łączne wynagrodzenie brutto 39,9 tys. zł), odpowiedzialnego m.in. za nadzorowanie realizacji budżetu, świadczy o nierzetelnym wykonywaniu powierzonych w ramach projektu obowiązków. Należy podkreślić, że wydatkowanie środków w wysokości trzynastokrotnie wyższej od stawek rynkowych było istotnie niegospodarne, rażąco naruszające warunek racjonalności i efektywności określony w pkt. 3 ppkt. 3.1 Wytocznych Ministra Rozwoju Regionalnego⁵. W ocenie NIK, wydatki te nie spełniały więc podstawowego kryterium kwalifikowalności, o którym mowa w tych Wytocznych.

Na sfinansowanie dostaw i usług (z wyłączeniem umów zleceń) PCPR wydatkowało ze środków projektu łącznie 427,7 tys. zł, w tym 192,8 tys. zł w ramach przetargu nieograniczonego na wykonanie badań kompetencyjnych i reprezentacyjnych), a 234,9 tys. zł – bez stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶ (Pzp), w tym 194,0 tys. zł na zamówienia, których jednostkowa wartość przekraczała 10 tys. zł i przy realizacji których obowiązywał w PCPR Regulamin ZP). W ocenie NIK, udzielając tych zamówień naruszyło przepisy ustawy Pzp oraz wewnętrznego regulaminu zamówień publicznych. Wbrew wymogom art. 32 ust. 1 ustawy Pzp, przygotowując przetargi nieograniczone (podobnie jak w przypadku wyżej opisanych zamówień) nie szacowano bowiem wartości zamówień w oparciu o przesłanki rynkowe, a jedynie dostosowywano je do poszczególnych pozycji budżetu. W przypadku zamówień udzielanych poza ustawą Pzp, a przekraczających wartość 10,0 tys. zł postępowano natomiast niezgodnie z § 4 pkt 1-2 Regulaminu ZP obowiązującego w PCPR. Ponadto, udzielając spółce Edytor zamówienia na reklamę prasową w kwocie 16,7 tys. zł, PCPR nie zastosowało procedury określonej w Regulaminie ZP, wymagającej skierowania zapytań do więcej niż jednego wykonawcy lub uzasadnienia powodów dla których było to niemożliwe lub nieuzasadnione.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań zapewniających ponoszenie wydatków ze środków publicznych w sposób oszczędny.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag

⁵ Wytoczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POKL z dnia 27 marca 2009 r. i 28 grudnia 2009 r.

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm..

i wykonania wniosku oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku, bądź o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie ich rozstrzygnięcia.

Z poważaniem